

LUND
UNIVERSITY
Department of Political Science

”The Greek Tragedy”

En studie om Greklands korruption i europeisk press under
Greklandskrisen

Kristoffer Glinka
Rickard Pregler

Abstract

Inledningen av Eurokrisen var dramatisk på många sätt. När Greklands egentliga ekonomiska situation uppdagades blev relationen till övriga euroländer ansträngda. Solidariteten inom Unionen var nu under prövning, något som inte minst reflekterades i media. Europeisk nyhetsrapportering började alltmer fokusera på den korruption som fanns inom landet och hur detta varit en bidragande orsak till krisen. Uppsatsen undersöker hur två väletablerade europeiska nyhetsförmedlare framställer Greklands korruption och korruptionsbekämpning under Greklandskrisen våren 2010. Våra frågeställningar är: Hur porträtterades Greklands problem med korruption i två europeiska nyhetsförmedlare under vald tidsperiod? Hur kan framställningen förklaras med hjälp av teorier om stereotyper, social identitet och social kategorisering? För att besvara vårt syfte och våra frågeställningar används narrativ analys i kombination med utvalda teoretiska verktyg. Verktygen är stereotypisering samt social identitet och kategorisering. Utvalda nyhetsförmedlare är brittiska BBC News samt tyska Der Spiegel. Resultatet blev inte helt oväntat att Grekland tenderar att framställas ur negativ vinkling. Vi fann flertalet exempel på både stereotypisering och social kategorisering av landet. En särskilt förekommande metod var genom olika typer av satirisering och diskreditering med hjälp av korruption. Korruption utgjorde sammanfattningsvis en central roll i porträtteringen av Grekland i vald nyhetsmedia.

Nyckelord: Grekland, korruption, omvärldsanalys, skuld kris, eurozone, Europeiska Unionen

Antal ord: 7434

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Introduktion.....	1
1.2	Syfte och frågeställningar.....	2
1.3	Avgränsningar.....	2
1.4	Teoretisk ansats.....	3
1.5	Disposition.....	4
2	Forskningsdesign	5
2.1	Vad är narrativ?.....	5
2.2	Narrativ metod som analysverktyg.....	5
2.3	Fallstudiemetodik.....	7
2.4	Validitet och reliabilitet.....	7
2.5	Summering.....	9
3	Teoretiskt ramverk	10
3.1	Introduktion till bakomliggande kognitiva processer.....	10
3.2	Social identitet och kategorisering.....	11
3.3	Stereotypisering.....	12
3.3.1	Legitimerar övertygelser.....	12
3.3.2	Påverkar förväntningar.....	13
3.3.3	Självuppfyllande funktion.....	13
3.4	Summering.....	13
4	Greklandskrisens bakgrund	15
5	Dominanta narrativ	16
5.1	Aktörer, plats och kontext.....	16
5.2	Handlingar och dess framställande.....	18
5.3	Utvärdering, moralisering och avslutande.....	20
6	Slutsatser	23

6.1	Hur porträtterades Greklands problem med korruption i två europeiska nyhetsförmedlare under vald tidsperiod?.....	23
6.2	Hur kan framställningen förklaras med hjälp av teorier om stereotyper, social identitet och social kategorisering?	24
7	Källförteckning	26
7.1	Litteratur.....	26
7.2	Tidningsartiklar	27
7.3	Internetkällor	30

1 Inledning

1.1 Introduktion

Hösten 2009 varnade Europeiska kommissionen att Europa då befann sig i den svåraste finansiella krisen sedan 1930-talet. Fram till denna tidpunkt hade europeiska ledare varit fokuserade på banksystemens hälsa och tillgång till likvida medel.¹ En kort tid efter rapportens publicering fick krisen emellertid en dramatisk vändning när även enskilda länder i eurozonen började få problem med finanserna. Grekland var först ut, och trots ihärdiga försök till att förbättra sin situation, blev konsekvenserna till slut omöjliga för landet att hantera enskilt. Några euromedlemmar, med framförallt Tyskland i spetsen, var till en början motvilliga att delta i ett räddningspaket för Grekland, men tvingades till sist att acceptera nödlösningen.² Under samma period började europeisk media att benämna Greklands krisen som en ”grekisk tragedi”,³ och länderna runt främst Medelhavet betecknades som ”svaga” och en ”periferi”.⁴ Denna nya infallsvinkel på medial rapportering betonade skillnader mellan denna ”periferi” och de ekonomiskt starkare länderna i ”kärnan”. Grekland var nu i fokus för europeisk medial granskning och stor vikt lades på Greklands korruption. Flera ansedda tidningar började alltmer rapportera om det korrupta tillstånd som landet befann sig i och hur detta påverkade landets ekonomiska situation.⁵

Den mediala bilden av Grekland och dess korruption sattes nu i kontext med andra eurozonmedlemmar. Stark betoning lades på åtskiljande faktorer mellan Grekland, ett ”svagare periferiland” och andra kategoriseringar. Detta nya perspektiv är något som tidigare varit relativt ovanligt, och skapar en påtaglig förändring i hur Grekland och dess korruption framställs. En intressant aspekt av den mediala porträtteringen torde således vara att undersöka hur framställningen såg ut under Greklands krisens zenit. Media har som uppgift att göra komplexa världshändelser mer förståeliga för allmänheten. Detta innebär följaktligen att

¹ European Commission. ”Economic crisis in Europe: causes, consequences and responses”, *European Economy*. (2009:7). s.1, 56

² ”Angela Merkel dashes Greek hopes of rescue bid”, i *The Guardian* (20100211), Traynor, Ian; ”EU ministers agree Greek bailout terms”, i *The Guardian* (20100411), Wray, Richard

³ ”Should the EU save Athens from bankruptcy?”, i *Der Spiegel* (20091214) Reuter, Wolfgang

⁴ ”The myth of the periphery”, i *The Economist* (20100325)

⁵ ”Greek corruption worth 800 million euro a year”, i *Euobserver* (20100702), Pop, Valentina; ”Greece begins epic corruption clean-up”, i *Wall Street Journal* (20100526), Skrekas, Nick

informationen måste anpassas när det ska förmedlas. En anpassning som kan involvera dolda och underförstådda tolkningar, i form av exempelvis stereotypiseringar och kategoriseringar.

Vårt val av Grekland föll på dess genomslag i medial täckning under Greklands krisens höjdpunkt. Det var den första eurozonmedlemmen som behövde finansiell hjälp och bröt ett flertal tabun inom euroområdet.⁶ Detta innebar att nya perspektiv på krisproblematiken uppkom. Krisen medförde en medial bild av Grekland och dess korruption som tidigare inte funnits lika tydligt, en mer jämförande rapportering med andra medlemsländer utifrån grupperingar och åtskiljande attribut. Slutligen föll valet på ett korruptionsperspektiv med motivering av den starka betoning som getts i media på Greklands korruptionsproblematik. Den mediala bild som gavs av Grekland och dess korruption under våren 2010 utgör således ett intressant undersökningsobjekt.

1.2 Syfte och frågeställningar

Uppsatsens syfte är att undersöka hur två väletablerade europeiska nyhetsförmedlare framställer Greklands korruption och korruptionsbekämpning under Greklands krisen våren 2010. Vårt antagande är att valda utgivare skapar skildringar av Greklands korruption som förstärker en stereotyp perception av landet och dess befolkning. Korruptionen har blivit en del av vardagen för vanliga greker och Grekland framställs som oförmöget att bekämpa korruptionen. Vi tror även att detta skapar en kategorisering av landet som ”det svarta fåret”, en syndabock i Europa och ger upphov till en ofrivillig identitet. Det föranleder oss till att formulera följande frågeställningar:

- Hur porträtterades Greklands problem med korruption i två europeiska nyhetsförmedlare under vald tidsperiod?
- Hur kan framställningen förklaras med hjälp av teorier om stereotyper, social identitet och social kategorisering?

1.3 Avgränsningar

En viktig utgångspunkt i akademiska arbeten är en god avgränsning. Idar Holme och Bernt Solvang poängterar att en opreciserad utgångspunkt gör det svårare att uttröna ett svar på uppsatsen frågeställningar. En forskningsutredning kan inte lösa

⁶ ”Eurozone approves massive Greece bail-out” i *BBC News* (20100502)

alla problem inom området och därför behövs en gedigen avgränsning för att erhålla ett gott resultat.⁷

Vi ämnar i denna uppsats att undersöka hur utvalda nyhetsförmedlare återger Greklands korruption och korruptionsbekämpning under Greklandskrisens höjdpunkt våren 2010. Vi applicerar teorier om stereotyper och social kategorisering för att förklara vilka konsekvenser en sådan projicering kan innebära för uppfattningen av Greklands korruption och korruptionsbekämpning.

Vår valda tidsperiod för artiklar som skall analyseras blir mellan januari och maj 2010. Perioden väljs för att undersöka medias rapportering under krisens händelseförlopp, och inte efteranalyser som uppkommit senare. Vi väljer fortsättningsvis att koncentrera oss på europeisk medierapportering, och då specifikt på två väletablerade sådana. Valet föll på *BBC News*, en känd brittiskbaserad nyhetsförmedlare, samt *Der Spiegel* som har sin utgångspunkt i Tyskland. Deras fokusering på bland annat korruptionen i Grekland under krisförloppet gör sålunda nyhetsbyråerna till ett intressant undersökningsobjekt.

Fortsättningsvis betonas ett korruptionsperspektiv. Det innebär att vi inte undersöker landets skuldsättningsproblem, utan istället inriktar oss på hur Greklands korruption framställs i vald media. Vald empiri kan förvisso behandla båda delar, men fokus läggs på korruptionens betydelse och framställning.

Slutligen undersöks inte hur grekerna själva upplever korruptionen i landet eller hur korruptionsbekämpningen går till. Likaså ämnar vi inte undersöka landets faktiska korruption. En kortare överblick över viktiga händelser relaterade till Greklandskrisen beskrivs dock för att ge läsaren en kontext.

1.4 Teoretisk ansats

Esaiasson *et al* en teorikonsumerande studie som en studie där ett enskilt fall står i centrum.⁸ Uppsatsen använder redan befintliga teorier för att beskriva olika fenomen och är således en teorikonsumerande studie. Vidare har uppsatsen även förklarande ambitioner. Det innebär att man ämnar visa att en sak påverkar en annan.⁹ Genom att kartlägga hur Greklands korruptionsproblem porträtteras i medierna hamnar vi på ett beskrivande plan. När artiklarna bearbetats genom narrativ analys kommer vi sedan tillämpa teorier om stereotypisering och kategorisering i ett försök att förklara porträtteringen. Studien karaktäriseras således av båda delarna.

Det är svårt att finna en enhetlig definition på vad korruption är. Transparency International använder sig av följande definition på korruption: ”The misuse of entrusted power for private gain”, vilket i Sverige översätts till att ”Korruption är att utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans

⁷ Holme & Solvang. (1997). s.37, 40

⁸ Esaiasson – Gilljam – Oscarsson - Wängnerud. (2007). s. 101

⁹ Esaiasson *et al.* (2007). s. 73

vinning”¹⁰. Transparency Internationals definition av korruption är välkänd. Organisationen har ett hundratal oberoende nationella avdelningar världen över och publicerar årligen ett korruptionsindex på världens länder.¹¹ Dessutom baseras en av de undersökta artiklarna på rapporter från Transparency International.¹² Vi väljer att använda oss av denna definition. Exempel på korruption som behandlas i uppsatsen är mutor, skatteflykt och nepotism. Korruptionsbekämpning syftar i uppsatsens sammanhang på de handlingar och intentioner som ämnar att minska korruption.

1.5 Disposition

➤ **Kapitel 1**

I det inledande kapitlet har en *introduktion* och *problematisering* av området framförts. Här har läsaren bekantat sig med uppsatsens syfte, frågeställningar och avgränsning. Även en kortare överblick av teorier och dess applicering presenteras.

➤ **Kapitel 2**

I nästkommande kapitlet, *Forskningsdesign*, presenteras vårt metodologiska tillvägagångssätt. Vi förklarar vad narrativ analys innebär och hur vi tillämpat metoden i vår studie. Dessutom berörs metodologins validitet och reliabilitet i uppsatsen. Kapitlet avrundas med en summering.

➤ **Kapitel 3**

I det tredje kapitlet beskrivs våra valda teoretiska verktyg som skall hjälpa oss att tolka vårt insamlade material. De teoretiska verktygen är stereotypisering samt social identitet och kategorisering. Kapitlet inleds med ett introducerande avsnitt där sambandet mellan de teoretiska verktygen beskrivs. Resterande delar beskriver våra valda teorier. Kapitlet avslutas med en sedvanlig summering.

➤ **Kapitel 4**

Fjärde kapitlet beskriver en kortare historisk beskrivning av Greklandskrisen och dess förlopp. Här presenteras den kontext som uppsatsen arbetar inom.

➤ **Kapitel 5**

I det femte kapitlet, *Dominanta narrativ*, applicerar vi våra teoretiska och metodologiska verktyg för att tolka och analysera den insamlade empirin. Kapitlet är uppdelat i tre avsnitt som huvudsakligen följer narrativa analysens steg.

➤ **Kapitel 6**

I det avslutande kapitlet framförs de *slutsatser* som framkommit ur vår analys. Uppsatsen avrundas med en kort avslutning.

¹⁰ <<http://www.transparency-se.org/Omkorruption.htm>>Transparency International Sverige, Läst 2010-12-09

¹¹ <<http://www.transparency-se.org/>>, Transparency International Sverige, Läst 2010-12-12

¹² ”Greek corruption booming, says Transparency International”, i *Der Spiegel* (20100203)

2 Forskningsdesign

2.1 Vad är narrativ?

Det tillvägagångssätt som skall användas i uppsatsen är narrativ analys. Narrativ kan liknas vid berättande som gör en komplex värld förståelig och möjliggör för människor att placera in saker i ett sammanhang. Narrativ skapar en gemenskap, där erfarenheter sprids genom de historier som vi berättar och som berättas för oss. Det senare exemplet kan jämföras vid den metod som medier använder, ett försök att påverka människors uppfattning genom att porträttera någon som god eller ond, hjälte eller skurk. Det är förenklingar av verkligheten som människor lättare kan relatera till. Oavsett var man kommer ifrån har de flesta någon gång hört berättelser där det onda står mot det goda.¹³ Det är genom detta förfarande som vår identitet formas med, och av andra. När det gäller användandet av narrativ finns det inte en metod som bättre än alla andra, utan en oändlig mängd tillvägagångssätt. Det beror helt på vilka narrativ man anser relevanta för sin undersökning.¹⁴ Narrativ analys kan användas för att öka förståelsen för den mediala maktkamp som råder i vårt samhälle, där nyhetsförmedlarna försöker påverka folk att tänka i vissa banor. Det kan exempelvis handla om ideologiska ambitioner i form av återkommande teman i nyhetsrapporteringen.¹⁵

2.2 Narrativ metod som analysverktyg

Genom att använda oss av narrativ analys på utvalda artiklar hoppas vi utröna eventuella dominanta narrativ som förekommer kring rapporteringen av Grekland och dess korruption. Analysen kommer att göras utifrån Vladimir Propps formalistiska modell, förbättrad och uppstramad av William Labov. Följande kriterier ingår i Labovs uppstramade formalistiska modell:¹⁶

¹³ Bergström – Boreus. (2005). s. 220f

¹⁴ Bergström – Boreus. (2005). s. 233f

¹⁵ Bergström – Boreus. (2005). s. 256

¹⁶ Eriksson. (1997) s. 100; Bergström – Boreus. (2005). s. 229

- **Abstract** (Introducerar sammanfattningsvis vad berättelsen kommer att handla om)
- **Orientering** (Tid, plats, situation och deltagare)
- **Komplicerande handling** (Skildringen av de centrala händelser och handlingar)
- **Utvärdering** (Berättelsens förhållningssätt, betydelsen av handling)
- **Upplösning** (Kan även kallas resultat. Här sammanfattas berättelsen och knyts ihop)
- **Coda** (Markerar att berättelsen är slut. Återför perspektivet till nutid)

Vi anser att ovanstående kriterier möjliggör en noggrann analys av artiklarna, samtidigt som det sätter en tydlig ram för narrativmetodens omfång. Labovs sex steg för narrativ analys förenklar sökandet efter generella och övergripande mönster i artiklarna. Genom den narrativa analysen kan man således lyfta ut återkommande teman och därefter, utifrån ovanstående punkter, föra en konstruktiv diskussion kring artiklarna. Vi ämnar emellertid inte att använda första samt sista steget i någon större utsträckning i analysen, utan de beblandas i övriga avsnitt. Detta gör vi för att undvika upprepning.

Nyhetsförmedlarna ska av allmänheten vara välkända och anses förmedla nyheter till en bred allmänhet. De skall dessutom ha sitt huvudsakliga säte i Europa och rapportera om europeiska nyheter. Dessa nyhetsbyråer har betydande inverkan på diskursen i samhället med sitt genomslag och sin räckvidd. Vidare torde det innebära att artiklarna påverkar den generelle medborgarens syn på Grekland och dess korruption i en viss riktning, beroende på hur nyheten förmedlas.

Vi har valt ut två nyhetsbyråer som vi anser stämmer in på ovanstående kriterier. Dessa är *BBC News* och *Der Spiegel*. *BBC News* beskriver sig själva som världens största nyhetsförmedlare med ambition att berika människors liv genom att informera, utbilda och underhålla.¹⁷ I BBC:s nuvarande stadga fastslås dess redaktionella oberoende och allmännyttiga ändamål.¹⁸ Vårt andra val föll på *Der Spiegel* som är Tysklands största nyhetsförmedlare,¹⁹ och ges ut en gång i veckan. Den är främst känd för sina politiskt kritiska artiklar, samt sin undersökande journalistik.²⁰ Tysklands och Greklands ekonomiska bundenhet har tydliggjorts av Greklands krisens påverkan på de båda länderna. *Der Spiegel* är en stor opinionsbildare i Tyskland och utgör därför ett intressant undersökningsobjekt.

Samtliga artiklar är hämtade från nyhetsbyråernas hemsidor under vald tidsperiod. Kriterierna för urvalet var artiklar som fokuserade på grekisk korruption eller korruptionsbekämpning. De artiklar som huvudsakligen behandlade Greklands skuldsättningsproblematik valdes även bort. För att finna relevanta artiklar använde vi sökorden ”greece”, ”greek”, ”corruption” samt

¹⁷ <<http://www.bbc.co.uk/aboutthebbc/purpose/what.shtml>>, *BBC*, Läst 2010-12-16

¹⁸ <<http://www.bbc.co.uk/aboutthebbc/running/>>, *BBC*, Läst 2010-12-16

¹⁹ <<http://www.tidningsfakta.se/tidning/d/der-spiegel/>>, Läst 2010-12-16

²⁰ <<http://www.ne.se/der-spiegel/1184108>>, *Nationalencyklopedin*, Läst 2010-12-16

”corrupt” i valfri kombination på nyhetsbyråernas hemsidor. Vid en mer noggrann granskning har sedan ytterligare artiklar, där korruption inte spelar en avgörande roll eller endast nämns i rubrik och ingress, gallrats bort. Vi har slutligen avgränsat oss till tre artiklar från vardera nyhetsförmedlare. De valda artiklarna är:

- Greek corruption booming, says Transparency International (*Der Spiegel*)
- Many Greek blame foreigners for their crisis (*Der Spiegel*)
- Is it already too late to save Greece? (*Der Spiegel*)
- The dark side of Greece’s economic ills (*BBC News*)
- No tax please, we’re Greek (*BBC News*)
- Angry Greek ‘carrying the can’ for politicians (*BBC News*)

2.3 Fallstudiemetodik

Undersökningen kommer även att utgå ifrån fallstudiemetod. Metoden går ut på att kunna förklara och dra slutsatser om fenomen utifrån granskning av enskilda fall. Under förutsättningen att metoden utförs korrekt, benämns denna kvalitativa metod som mer tillförlitlig än kvantitativa undersökningsmetoder.²¹ Vi gör inte samma långtgående slutsats, men menar att metoden i vårt sammanhang är att föredra. Vi undersöker som sagt ett enskilt falls framställning i media och genom att granska artiklar från två väletablerade europeiska nyhetsbyråer, ämnar vi dra slutsatser om hur Greklands korruption porträtterades i europeisk media under våren 2010.

Vårt val av Grekland motiveras av dess stora mediala täckning under Greklands krisens höjdpunkt. Landet var den första eurozonmedlemmen någonsin som behövde finansiell hjälp för inte gå i konkurs och med det följde en stor medial uppmärksamhet. En avgörande faktor till Greklands kris ansågs vara landets korruption, vilken fick en ovanligt stark betoning i medias rapportering.²² Uppsatsen fokuserar således huvudsakligen på grekland som fallstudieobjekt. Yttre aktörer kan nämnas men betoning läggs på Grekland.

2.4 Validitet och reliabilitet

Validitet innebär hur väl den teoretiska definitionen och den operationella indikatorn överensstämmer. Med andra ord granskas hur väl teorin man tänkt undersöka överensstämmer med det man faktiskt har gjort i undersökningen.²³

²¹ Esaiasson *et al.* (2007) s. 125f

²² ”Greek corruption worth 800 million euro a year”, i *Euobserver* (20100702), Pop, Valentina

²³ Esaiasson *et al.* (2007). s. 63, 68

Genom att komplettera den narrativa analysen med teorier om stereotypisering och kategorisering tas två operationella indikatorer i bruk. Genom att noggrant välja ut teorier som kan hjälpa oss tolka vårt material, är vår förhoppning att detta minskar eventuella problem med validiteten, som framförallt skulle vara orsakad av dålig operationalisering.

Som med alla metodologier finns det emellertid brister med narrativ analys. Narrativ analys handlar om hur man tolkar berättelsen. När det gäller tolkning är det upp till forskaren att själv bilda sig en uppfattning om narrativen. Det kan ske genom erfarenheter eller yttre påverkan, vilket inte med säkerhet leder fram till samma tolkning som avsändaren ursprungligen ämnat att förmedla med narrativen. Det kan även resoneras kring om den tolkning som görs kan anses representativ för hur gemene man hade tolkat berättelsen.²⁴ Det är således viktigt för oss att intersubjektiviteten är god. Vi har i uppsatsen varit lagt stor vikt vid att redogöra hur vi gjort och hur vi använder våra analytiska verktyg. Genom tydlighet har vi på så vis försökt minimera detta potentiella problem, och förhoppningsvis möjliggjort för andra forskare att återanvända vårt tillvägagångssätt.

Reliabilitet handlar om trovärdighet. Begreppet innefattar exempelvis graden av slumpmässiga fel, slarvfel och brister i insamling och bearbetning av material.²⁵ En viktig aspekt att ta hänsyn till här är det källmaterial som behandlas. Media skär kraftigt ner på insamlat material för att sedan sammanställa det i en artikel eller ett nyhetsreportage. Det innebär att media gjort ett narrativ av det material som fanns tillgängligt.²⁶ När man samlar in och går igenom materialet är det därför viktigt att vara uppmärksam och medveten om att nyhetsbyråernas artiklar inte är något primärmaterial. Människan tenderar att se det man vill se och det man känner sig bekant med. Narrativ ska därför inte ses som absoluta sanningar²⁷ och detta gäller även medias granskning och rapportering. Det kan lätt uppstå problem att kontrollera om slumpmässiga fel förekommer.²⁸ Det beror på svårigheten för andra forskare att reproducera samma analys. Genom att, som tidigare nämns, tydligt avgränsa området och använda oss av allmängiltiga och beprövade tillvägagångssätt, samt vara tydliga med vårt metodologiska förfarande, är vår förhoppning att vi undandröjer denna problematik. Det är av största vikt för oss att intersubjektiviteten är god så att andra potentiella forskare kan göra om undersökningen. På så vis kan undersökningen återskapas av andra forskare som ämnar validera arbetet.

²⁴ Bergström – Boreus. (2005). s. 252

²⁵ Esaiasson *et al.* (2007). s. 70

²⁶ Esaiasson *et al.* (2007). s. 253

²⁷ Esaiasson *et al.* (2007). s. 254; Jfr Bergström – Boreus. (2005). s. 254f

²⁸ Esaiasson *et al.* (2007). s. 70

2.5 Summering

Vi använder den narrativa analysen som ett verktyg för att tolka berättelser i artiklar från valda nyhetsbyråer. Med hjälp av denna metod bryter vi ut de generella mönster som genomsyrar artiklarna. Utifrån dessa mönster blir sedan det möjligt att dra slutsatser om hur media porträtter Greklands korruptionsproblem. Slutligen skall undersökningens eventuella brister i validitet och reliabilitet försöka förebyggas i så stor utsträckning som möjligt genom tydlighet och noggrant arbete utifrån givna ramar och analysmodeller.

3 Teoretiskt ramverk

3.1 Introduktion till bakomliggande kognitiva processer

Människan är en tänkande varelse. Med dess intellekt försöker människan skapa ordning och enkelhet av en annars komplex och omfattande verklighet. Men till detta behövs tolkningsmekanismer som hjälper oss att förstå vår omvärld.

Kognitionsforskningen erbjuder intressanta förklaringar om hur vi till vardags behöver kategorisera fenomen för att förstå dem. Människan förser objekt med en etikett och placerar det i ett mentalt sammanhang, som skapar enkelhet och förståelse.²⁹ Fenomenet är en form av *kategorisering*. Denna mentala process hjälper oss att förenkla och förstå en annars komplex verklighet, som vi enbart har begränsade kunskaper om.³⁰ Det räcker emellertid inte med att gruppera objekt och fenomen tillsammans, de måste även förser med en förklaring. Detta görs genom att varje mental kategorisering associeras med ett antal *koncept*, en typ av förväntningar och idéer som medföljer varje sådan kategori. En konceptualisering ger således innehållet en innebörd.³¹ Låt oss exemplifiera med en liknelse. Vi har flera mentala ”lådor” som kan fyllas med innehåll. Lådorna hjälper oss att sortera innehållet och förser det med en etikett. Men användaren måste även kunna förhålla sig till lådans innehåll. En låda fylld med strumpor ger oss ingenting om vi inte har förståelse över vad de används till (och hur vi skall förhålla oss till dem).

Det vore naturligtvis naivt att tro att människor behåller dessa kategoriseringar och tillhörande koncept för sig själva. Tolkningsmekanismerna är nämligen starkt sammanbundna med språklig kommunikation, såsom ord. När vi talar om verkligheten, framför vi även vår tolkning av dess beskaffenhet.³² Forskning visar att ordval och språk ändras beroende på personens kommunikativa mål. Av lika stor betydelse var även hur individens bakomliggande minnen var ihågkomna. De båda aspekterna har således en betydande inverkan på språkbruket och individens ordval.³³ Som läsaren snart skall bekanta sig med, inverkar fenomenen på intergrupprelationer och stereotypisering. I uppsatsens sammanhang fokuserar vi

²⁹ Braisby - Gellatly. (2005). s.164, 169ff, 191

³⁰ Jenkins. (2008). s.105; Brown. (2000). s.264

³¹ Braisby - Gellatly. (2005). s.163f

³² Braisby - Gellatly. (2005). s.164

³³ Spears – Wenneker – Wigboldus. (2005). s. 506, 507, 515

framförallt på den påverkan som berör grupperns sociala identitet och kategorisering samt stereotypisering av andra.

3.2 Social identitet och kategorisering

För att förstå andra måste man även förstå sig själv. Grupptillhörighet är en viktig komponent i denna självförståelse, det ger människan en social identitet. Individerna identifierar (kategoriserar) sig själv med gruppens normer och värderingar.³⁴

En sådan kategorisering erfordrar emellertid ett åtskiljande från andra grupper. En unikhet skapas genom att tydliggöra skillnader hos andra kategorier, emedan de egna interna skillnaderna slätas ut. Fenomenet benämns *social kategorisering*.³⁵ Gruppens kategoriseringar behöver dock inte nödvändigtvis vara accepterade av de individer som grupperingen syftar till. Förstärkandet av skillnader mellan grupperna utgör en sorts mekanism för att inkludera och exkludera önskvärda medlemmar.³⁶

Människor tenderar använda de kategorier som är mest ”tillgängliga”. Tidigare exponering och situationens kontext spelar en avgörande roll. Det verkar även finnas vetenskapligt stöd att somliga kategoriseringar är ”kroniska”. Människor kan ibland åberopa samma kategoriseringsgrupper nästan oberoende av situationen, vilket påpekas leda till favoriserade tolkningsförfaranden.³⁷

En intressant aspekt av sociala kategoriseringar är dess inverkan på homogenitet. I motsats till vad man kan förvänta sig, beskrivs utomstående grupperns homogenitet vara uppfattad som starkare av inomgruppens medlemmar. Medlemmar som tillhör en annan grupp blir således mer enhetligt uppfattade, och får därmed dela på de attribut som gruppen uppfattas ha gemensamt.³⁸ Inom samma tematik bör det även nämnas att ”*vad vi säger om andra, säger mycket om oss själva*”. Att definiera ”oss”, involverar följaktligen att definiera en rad ”dem”.³⁹

Ett annat fenomen som i sammanhanget är av stor vikt är kategoriseringars effekter på egenskapsbedömningar. Människor som bedöms ha en negativ egenskap, kommer tenderas att även fortsättningsvis tillskrivas andra negativa egenskaper. Detta fenomen benämns ”haloeffekten”, och är en central process i förstärkandet av åtskiljande attribut mellan grupper.⁴⁰ En metod för att tillskriva

³⁴ Brown. (2000). s.137; Reicher – Hopkins – Condor. (1997). s.95

³⁵ Brown. (2000). s.264f, 268

³⁶ Jenkins. (2008). s.102, 108.

³⁷ Brown. (2000). s.268, 269, 273ff

³⁸ Brown. (2000). s.286f

³⁹ Jenkins. (2008). s.102f

⁴⁰ Hinton. (2003). s.40f, 43

egenskaper är genom historieberättande, där stereotyper bidrar till denna åtskiljningsprocess.⁴¹

Vi har i denna del resonerat kring kategoriseringsprocessen och dess inverkan på gruppidentifiering men, som den observante läsaren kanske märkt, återfinns en relativt sparsam diskussion kring de koncept som medföljer dessa kategoriseringar. Låt oss därför gå närmare in på denna aspekt i nästa avsnitt.

3.3 Stereotypisering

Stereotypisering bygger på slutsatser som vi drar av verkligheten genom att tillämpa koncept på något som vi saknar betydande information om.⁴² När vi stereotyperar människor försöker vi applicera attribut och generell karaktäristika, som tros vara delade av samtliga gruppmedlemmar. De ärver gruppens upplevda gemensamma drag, i ett försök att göra den mer förutsägbar. Detta är en grundläggande process som hjälper individer att identifiera och klassificera verkligheten och är en naturlig konsekvens av verklighetsförenklningar. Det är de idéer och förväntningar som vi har om kategoriseringen.⁴³

Rupert Browns presenterar en indelning av tre huvudsakliga drag som stereotyper innehar. Dessa är legitimering av övertygelser, påverkar förväntningar samt fungerar som självuppfyllande profetior.⁴⁴ Resterande avsnitt i kapitlet struktureras utifrån denna indelning.

3.3.1 Legitimerar övertygelser

För det första, kan stereotyper skapa ett vidmakthållande av rådande ordning genom att legitimera övertygelser. Exempelvis kan socioekonomiska omständigheter utgöra en funktion som legitimerar viss övertygelse. Gruppens ”medlemmar” kan vara överrepresenterade i särskilda situationer eller under vissa omständigheter. Det föranleder andra att dra slutsatser om kategorin och särskilda koncept skapas för att legitimera vad som erfarits.⁴⁵ Dessa generaliserande slutsatser kan ibland bli missvisande och ge upphov till tolkningar underbyggda på felaktiga premisser. Stereotypisk perception fungerar hursomhelst som ett sätt att rättfärdiga handlingar och förhållningssätt gentemot berörd utomstående grupp.⁴⁶

⁴¹ Reicher *et al.* (1997). s.99ff

⁴² Hinton. (2003). s.10f; Yzerbyt – Rocher – Schadron. (1997). s.21f

⁴³ Jenkins. (2008). s.151f, 189f; Brown. (2000). s.290f

⁴⁴ Brown. (2000). s.291

⁴⁵ Brown. (2000). s.292ff

⁴⁶ Brown. (2000). s.301

3.3.2 Påverkar förväntningar

För det andra inverkar stereotyper på social bedömningsförmåga. Om en grupp förväntas vara inkompetent, är det sannolikt att denna inkompetens *upplevs* vara högre hos gruppen. Bedömaren kommer att leta efter tecken som styrker sin ståndpunkt, och denna fokusering styrs av stereotyper (som skapar förväntningar). Forskning har visat att sådant bekräftelsesökande inte påverkades nämnvärt av uppmaningar och belöningar för att förhålla sig neutral. Stereotyper påverkar även minnet och hur vi minns händelser.⁴⁷ Det är i sammanhanget intressant att återkoppla till tidigare resonemang om att kommunikationsmål, samt hur bakomliggande minnen var ihåggkomna, inverkar hur vi formulerar oss och vilka ordval vi väljer att använda.⁴⁸ Stereotyper påverkar således inte enbart förväntningar, utan även på vår kommunikation. Dessutom är inomgruppens medlemmar även mer benägna att associera positiva drag till varandra, emedan mer negativa tenderar att oftare appliceras på utomstående gruppmedlemmar.⁴⁹ Dessutom är negativ information av en mer avgörande karaktär vid sociala bedömningar, än positiv information.⁵⁰

3.3.3 Självuppfyllande funktion

För det tredje fungerar stereotyper som en självuppfyllande profetia. De grupper som blir utsatta för stereotypisering kan anamma en del av de attribut som gruppen förväntas inneha. Det finns bevis för att aktiveringen av dessa stereotyper hos utomstående gruppmedlemmar sker undermedvetet. Det som behövs är en form av påminnelse om vilka stereotyper som kan tänkas beröra individen. En aktivering sker sedan av ett bekräftande beteende som förstärker stereotypen.⁵¹ Stereotyper har sålunda även draget att vara självuppfyllande.

3.4 Summering

Kapitlet har behandlat de teoretiska verktyg som uppsatsen tillämpar i analysen. Läsaren har blivit introducerad för fenomenen kategorisering och koncept, två kognitiva förfaranden som hjälper människan att strukturera sin omvärld. Ur ett grupperspektiv skapar (och befäster) dessa processer åtskiljanden *vis-à-vis* andra människor och grupper. Dessa tillskrivs presumtivt delade egenskaper och på så

⁴⁷ Brown. (2000). s.295ff

⁴⁸ Jfr Spears *et al.* (2005).

⁴⁹ Brown. (2000). s.299

⁵⁰ Hinton. (2003). s.41,43

⁵¹ Brown. (2000). s.302ff

vis skapas stereotyper. Båda aspekter medför även normer för hur gruppens medlemmar skall förhålla sig gentemot andra grupper och dess medlemmar.

4 Greklands krisens bakgrund

Greklands inträde i euroområdet skedde redan 2001 efter att ha uppfyllt uppställda villkor för inträdet. 2004 avslöjades emellertid ett omfattande fusk där det visade sig att landet egentligen aldrig uppnått uppsatta kriterier.⁵² Året efter påbörjades en stor sanering av Greklands ekonomi för att komma tillrätta med de stora budgetunderskott som landet plågades av.⁵³ Det blev en till synes mycket positiv effekt och 2006 började det ekonomiska läget åter att ljusna, med en stark tillväxt de efterföljande åren.⁵⁴ Hösten 2009 blev en ny regering vald och med den stod det även klart att finanskrisen nått Grekland. Ett förväntat underskott på hela 6 procent skulle drabba landet redan nästkommande år.⁵⁵ Detta skrämde marknaden och dess investerare som nu ville ha större avkastning på sina lån till landet, eftersom landet nu i allt mindre utsträckning uppfattades som kapabelt att betala tillbaka på lånen.⁵⁶ Den nya regeringen lovade åter en sanering av ekonomin⁵⁷, men det skulle visa sig vara för sent. I januari 2010 uppdagades ytterligare grekiskt bedrägeriförsök genom att förskönande av statistik som skickades till EuroStat, Europas statistiska institution, vilket knappast stärkte förtroendet för landet.⁵⁸ Under följande två månader beslutade parlamentet att anta en rad åtgärder för att rädda landets ekonomi, något som följdes av stora protester. Tysklands tydliga motstånd till att rädda Grekland undan konkurs, bidrog till ytterligare förtroendeproblem för grekerna.⁵⁹ I slutet av mars månad samma år nådde landets budgetunderskott 12.7 procent, fyra gånger över tillåtna EU-gränsen på 3 procent.⁶⁰ Det stod klart att situationen skulle urarta i ett ekonomiskt kaos om inget gjordes. I April beslutade därför euomedlemsländerna att skapa en stabilitetsmekanism som, med stöd från EU och Europeiska Centralbanken, skulle innebära det största finansiella räddningspaket som ett land någonsin erhållit.⁶¹ Tyskland, motsträvigt in i det sista, gav till slut sitt godkännande, och i tidiga maj 2010 fick Grekland slutligen den hjälp som de behövde.⁶²

⁵² "Greece admits fudging euro entry" i *BBC News* (20041115)

⁵³ "Greek smokers to pay for olympics", i *The Guardian* (20050330), Smith, Helena

⁵⁴ "How the olympic spurred Greece to break its economic records", i *The Guardian* (20060716), Smith, Helena

⁵⁵ "Greek deficit will be double EU limit, Minister says", i *Bloomberg* (20090917), Petrakis, Maria; "Greek socialist claim victory in election", i *The Guardian* (20091004), Smith, Helena

⁵⁶ "The new Iceland?, Greece fight to rein in debt", i *The Guardian* (20091130), Smith, Helena

⁵⁷ "Papandreu unveils radical reform to salvage Greece public finances" i *The Guardian* (20091214), Smith, Helena

⁵⁸ "EU report slams Greece over false statistics", i *Euobserver* (20100113), Willis, Andrew

⁵⁹ "Greece unveil radical austerity package", i *The Guardian* (20100303), Smith, Helena; "Timeline: Greece debt crisis", i *Reuters* (20100502)

⁶⁰ "Greece struggles on after weak response to bond sale", i *The Guardian* (20100329), Smith, Helena

⁶¹ "IMF improves 30 billion euro loan for Greece", i *Reuters* (20100509), Wroughton, Lesley

⁶² "EU debt crisis: Greece granted 110bn aid to avert meltdown", i *The Guardian* (20100502), Traynor, Ian

5 Dominanta narrativ

Innan vi ger oss i kast med den analytiska delen av uppsatsen är det på sin plats att åter nämna vårt syfte och våra frågeställningar. Uppsatsens syfte är att undersöka hur två väletablerade europeiska nyhetsförmedlare framställer Greklands korruption och korruptionsbekämpning under Greklandskrisen våren 2010. Frågeställningarna är följande: Hur porträtterades Greklands problem med korruption i två europeiska nyhetsförmedlare under vald tidsperiod? Hur kan framställningen förklaras med hjälp av teorier om stereotyper, social identitet och social kategorisering? Vi väljer att behålla utdrag och citeringar från artiklarna på engelska med motivering att i största möjliga mån bibehålla formuleringarnas kontenta.

5.1 Aktörer, plats och kontext

Inledningsvis beskrivs artiklarnas centrala beståndsdelar. De huvudsakliga aktörer som figurerar i samtliga artiklar är det grekiska folket och den grekiska staten. Dessa entiteter förefaller emellertid låsta som motstående parter i en konflikt. I artikeln ”*No tax please, we’re Greek*” i *BBC News* skrivs exempelvis att ”The Greek government is trying to recover billions of euros...”, emedan folket ”see it as their right to keep as much black money as possible”.⁶³ *Der Spiegel* använder tyngre uttryck och påpekar att många greker är ”in denial about the economic reality”.⁶⁴ Gällande terminologin kring det grekiska folket och dess agerande beskrivs de stundtals karikatyrartat. Båda nyhetsförmedlare betonar att det korrupta agerandet är så vanligt att det blivit en del av vardagen. För att utföra arbeten behövs ”bending the rules”⁶⁵ och skattefusk benämns som en ”national sport in Greece”.⁶⁶ I *Der Spiegel* beskrivs en intervjuperson som kämpar mot tyskarnas ”media attacks” mot grekerna. Tidningen beskriver honom kort därefter som ”wearing a rugby shirt from a luxury brand and a heavy gold watch on his arm as he discusses corruption in his country”.⁶⁷ Detta kontextskapande skapar en form av social kategorisering och bildar ramar inom vilken kategorins medlemmar associeras med. Det skapas en unikhet som tydliggör skillnader mellan gruppen

⁶³ ”No tax please, we’re Greek”, i *Der Spiegel* (20100211)

⁶⁴ ”Many Greeks blame foreigners for their crisis”, i *Der Spiegel* (20100512), Ertel, Manfred

⁶⁵ ”The dark side of Greece’s economic ills”, i *BBC News* (20100120), Moss, Paul

⁶⁶ ”Is it already too late to save Greece?”, i *Der Spiegel* (20100511), Batzoglou, Ferry - Ertel, Manfred - Fleischhauer, Jan - Reuter, Wolfgang

⁶⁷ ”Many Greeks blame foreigners for their crisis”, i *Der Spiegel* (20100512), Ertel, Manfred

och andra. Det blir även en legitimering av övertygelser utifrån de stereotyper som kategorin förväntas inneha. Vi vet exempelvis inget om hur mannen erhållit sina accessoarer, men författarens insinuationer är svåra att mista. Det bör betonas att dessa framställanden inte utgör en isolerat enstaka händelse.⁶⁸ Apropå förväntningar framfördes det i teorin att bedömare letar efter tecken som styrker sin egen stereotypa ståndpunkt. Av intresse är därför denna applicering av förväntade attribut på grekerna, en form av bekräftelsesökande på aspekter som styrker förväntningar.

Vidare framställs den grekiska staten som agerande och åtgärdande, en trend som återfinns i samtliga artiklar. I *BBC News* artikel ”*Angry Greeks 'carrying the can' for politicians*” berättas hur statens åtgärder upplevs träffa fel, och straffar ”vanliga” greker. Det är ”unfair” och ”politicians are shoving the responsibility for their bad management onto others”.⁶⁹ Korrupktion och nepotism upplevs återfinnas överallt inom staten. *Der Spiegel* nämner att ”[Corruption] has been going on for decades, and no one seemed particularly offended until now, just as long as their own prospects of landing a cushy job remained sufficiently attractive”.⁷⁰ Ledande politiska familjer får i en annan artikel från *Der Spiegel* det föga smickrande namnet ”clans” och ”dynasties”.⁷¹ Särskilt illustrerande exemplet på korrupktion och nepotism beskrivs vara den speciellt inrättade myndighet som har till uppgift att ”varva ned” ett kulturarrangemang 1997. Den är fortfarande aktiv, men ingen vet vad de gör eller hur många som arbetar där.⁷² Staten beskrivs således som agerande, men med betydande problem med korrupktion själva. Det skapar ett förtroendeproblem där staten säger sig vara villigt att agera, men diskrediteras sedan i artiklarna genom att återge interna problem med korrupktion och nepotism. Staten tillskrivs problematiska attribut kontinuerligt efter ett uttalande, på ett eller annat vis, och tyder på en viss haloeffekt. Fenomenet gör att fokus kommer att ligga på att även fortsättningsvis diskreditera och applicera negativa egenskaper, trots statens uttalade intention att faktiskt ordna upp allt. I en artikel från *BBC News* framgår detta tydligt när det beskrivs hur greklands nuvarande regering ”is only the latest that have made similar promises, but to little effect”, följt av ordval som ”cynicism”.⁷³ Intressant i sammanhanget är även hur språket och de ordval som individer väljer är starkt relaterade till de kommunikativa mål som personen har. När vi talar om verkligheten framför vi vår tolkning av dess beskaffenhet. Ordvalen såsom ”cynicism”, ”dynasti” och ”klaner” i samband med ageringsuttalanden utgör en intressant aspekt då dem framför de kommunikativa mål som artikelförfattaren innehar. Valet att ta upp problem inom staten efter uttalanden om agerande och åtgärder tycks fungera som

⁶⁸ ”Is it already too late to save Greece?”, i *Der Spiegel* (20100511), Batzoglou, Ferry - Ertel, Manfred - Fleischhauer, Jan - Reuter, Wolfgang; ”No tax please, we're Greek”, i *Der Spiegel* (20100211)

⁶⁹ ”Angry Greeks 'carrying the can' for the politicians”, i *BBC News* (20100505), Forbes, Kate

⁷⁰ ”Is it already too late to save Greece?”, i *Der Spiegel* (20100511), Batzoglou, Ferry - Ertel, Manfred - Fleischhauer, Jan - Reuter, Wolfgang

⁷¹ ”Many Greeks blame foreigners for their crisis”, i *Der Spiegel* (20100512), Ertel, Manfred

⁷² ”Is it already too late to save Greece?”, i *Der Spiegel* (20100511), Batzoglou, Ferry - Ertel, Manfred - Fleischhauer, Jan - Reuter, Wolfgang

⁷³ ”The dark side of Greece's economic ills”, i *BBC News* (20100120), Moss, Paul

en neutraliseringsmekanism av staten som en ”agerande” entitet och istället betona tidigare misslyckanden. En diskrediteringsprocess upprättas.

Situationen och dess kontext är även den av största vikt. Samtliga artiklar utspelar sig i Grekland, ofta med huvudstaden Aten som utgångspunkt. Båda nyhetsförmedlare använder sig flitigt av intervjuer med greker på plats. Det kan handla om allt från lärare och guldsmeder⁷⁴ till läkare⁷⁵ och domare.⁷⁶ Den ”vanliga” greken kommer således ofta till ”tals” för att övertyga läsaren. Ett annat återkommande tema är hur korruptionen är en del av vardagen för alla greker. En journalist skriver något skämtsamt i *BBC News* artikel ”No tax please, we’re Greek” om hur en läkare vill skriva ”the word [stupid] on his forehead” för att ha valt att betala skatt och vara ”ärlig”.⁷⁷ Slutligen framgår även ett tredje genomgående kontextuellt tema, nämligen skuldbeläggning. Nyhetsbyråerna skiljer sig något åt över presentationen av folkets ansvar, men deras poäng förblir emellertid den samma, grekerna vill förbättra sig, men någon annan måste ta smällen. *BBC News* tydliggör detta bra när de skriver att ”many Greeks see it as their right to keep as much black money as possible” samt att ”Greeks were all in favour of higher taxes, just as long as other people paid them”.⁷⁸ *Der Spiegel* uttrycker det istället som att grekerna är ”in denial” över sin situation.⁷⁹ Som den teoretiska diskussionen framför, tenderar människor att använda de kategorier som är mest tillgängliga, där exponering och situationens kontext är avgörande aspekter för att skapa lättillgängligare kategorier. De återkommande kontextuella teman i artiklarna skapar igenkännbara element som läsaren snabbt kan återkoppla till, helt enkelt genom tillräckligt exponering och återberättande i nyhetsmedia. Det gör att vissa uppfattningar och förväntningar ligger närmare till hands än andra vid reflektion kring en kategoriseringen (såsom grekerna). Detsamma gäller självfallet sammankopplade stereotyper. En närmare reflektion kring grekerna kan således utlösa medföljande förväntningar och stereotyper i andra artiklar på basis av att teman är igenkännbara.

5.2 Handlingar och dess framställande

Artiklarna kretsar huvudsakligen kring den kamp som förs mellan grekiska folket och den grekiska staten. Denna tematik är mycket genomgående och formar de handlingar och de centrala detaljer som behandlas i artiklarna. En återkommande beståndsdel i historieberättandet är protester. Grekerna protesterar mot ”orättvisa” i någon form i nästan alla artiklarna. I *Der Spiegels* artikel ”Many Greeks blame

⁷⁴ ”Angry Greeks ’carrying the can’ for the politicians”, i *BBC News* (20100505), Forbes, Kate

⁷⁵ ”No tax please, we’re Greek”, i *Der Spiegel* (20100211)

⁷⁶ ”Is it already too late to save Greece?”, i *Der Spiegel* (20100511), Batzoglou, Ferry - Ertel, Manfred - Fleischhauer, Jan - Reuter, Wolfgang

⁷⁷ ”No tax please, we’re Greek”, i *Der Spiegel* (20100211)

⁷⁸ *Ibid.*

⁷⁹ ”Many Greeks blame foreigners for their crisis”, i *Der Spiegel* (20100512), Ertel, Manfred

foreigners for their crisis” skrivs det att ”people are like a volcano”.⁸⁰ I en artikel från *BBC News* presenteras en något dramatisk inledning där det skrivs att ”popular anger hangs heavy in the air as protesters take to the streets of Athens...”.⁸¹ Protesterna riktar sig huvudsakligen mot ”orättvisa” som staten anses utföra via åtgärder, kretsandes kring vem som bär ansvaret för korruptionen i landet. Orättvisa förkläs i exempelvis att rika kommer undan⁸², ärliga straffas eller att vanliga människor får betala för statens korruption och ”bad management”⁸³. En form av överrepresentation i specifika situationer skapas, och kan fungera som en mekanism för att legitimera övertygelser. Grekerna blir porträtterade som motsträviga, och konstant protesterande. Symboliken blir en form av stereotypisering för att enklare kategorisera ”folket”, och ämnar göra denna kategori mer enhetlig. Eftersom folket faktiskt protesterar på gatorna i Aten (oavsett orsak), fungerar denna handling som en självuppfyllande profetia, eftersom det förstärker bilden av grekerna som motsträviga och konstant protesterande mot ”orättvisa”. Tillskrivningen av uppfattade attribut fungerar således som ett sätt att homogenisera (skapa en gemensam identitet) och förenkla kategoriseringen av det grekiska folket samt deras respons på statens åtgärder mot korruption.

Intressant i sammanhanget är även att handlingar ofta sammanvävs med olika former av negationer, ämnade att mildra handlingens rättviseaspekt. Satirisering och diskreditering av intervjuobjekt som talar om ”rättvisa” är en förekommande form.⁸⁴ I *Der Spiegel* står det till exempel att ”Many Greeks do not understand what is happening to their country”.⁸⁵ En annan metod är att nämna vanliga människors inblandning i korruptionshandlingar. Ett vanligt exempel är beskrivandet av korruption som en ”way of life”⁸⁶, en integrerad och accepterad del av vardagen⁸⁷. Just betoningen på vanor utgör en central aspekt. I artikeln ”*Is it already too late to save Greece?*” från *Der Spiegel* framförs hur korrupta handlingar blivit normaliserade för samtliga parter genom ”fakelaki, the notorious ‘little envelopes’ that speed up service”.⁸⁸ Utmålandet av motverkande handlingar blir således tydlig. Negationerna framhäver motstånd mot förändring samt en förmodad djupgående ”vana” som finns i samhället som är svår att förändra. Som vi diskuterat i den teoretiska delen, tenderar utomstående gruppmedlemmar att tillskrivas mer negativa attribut. Poängteringen av denna svårföränderlighet blir en form av applicering av negativa attribut. Detta förstärks av att artikelförfattarna applicerar förfaringsätt och attribut, exempelvis ”fakelaki” och förmodad

⁸⁰ ”Many Greeks blame foreigners for their crisis”, i *Der Spiegel* (20100512), Ertel, Manfred

⁸¹ ”Angry Greeks ‘carrying the can’ for the politicians”, i *BBC News* (20100505), Forbes, Kate

⁸² ”The dark side of Greece’s economic ills”, i *BBC News* (20100120), Moss, Paul

⁸³ ”No tax please, we’re Greek”, i *Der Spiegel* (20100211)

⁸⁴ ”Many Greeks blame foreigners for their crisis”, i *Der Spiegel* (20100512), Ertel, Manfred

⁸⁵ ”Is it already too late to save Greece?”, i *Der Spiegel* (20100511), Batzoglou, Ferry - Ertel, Manfred - Fleischhauer, Jan - Reuter, Wolfgang

⁸⁶ ”The dark side of Greece’s economic ills”, i *BBC News* (20100120), Moss, Paul

⁸⁷ ”Greek corruption booming, says Transparency International”, i *Der Spiegel* (20100203)

⁸⁸ ”Is it already too late to save Greece?”, i *Der Spiegel* (20100511), Batzoglou, Ferry - Ertel, Manfred - Fleischhauer, Jan - Reuter, Wolfgang

”oförståelse”, som så djupgående att det (av läsaren) bör betvivlas om en förändring ens är möjlig.

Fortsättningsvis skiljer sig artiklarnas framställande åt gällande om statens handlingar mot korruption är ”rättvisa” eller inte, men den genomgående beskrivningen av staten är som en agerande och åtgärdande entitet. Dessa handlingar möts alltid av någon form av motstånd, stundtals från folket⁸⁹, stundtals från sin egen verksamhet⁹⁰. Även här förekommer en hel del diskreditering. Statens handlingar och intentioner att bekämpa korruption negeras genom att reportern poängterar den omfattande korruption och nepotism som finns inom staten. I en artikel från *Der Spiegel* beskrivs exempelvis hur ”corruption is, in fact, the name of the game in the Greek civil service”.⁹¹ Förväntningar spelar här en avgörande roll. Genom att nämna korruptionen inom staten som ett ”spel” som alla är med på, betonas en presumtiv oförmåga att ”leva som man lär”. Det sker en applicering av attribut som tros vara delade av alla inom kategoriseringen. De löften som staten avger, samt de åtgärder som sätts in, blir således diskrediterade och stereotypiserar staten som oförmöget och handlingsbegränsat i kampen mot korruption.

5.3 Utvärdering, moralisering och avslutande

Metaforer är ett viktigt hjälpmedel vid förmedlandet av historier. Användandet av metaforer för att förmedla en sensmoral är inte något ovanligt i artiklarna. I artikeln ”No tax please, we’re Greek” från *BBC News* beskrivs exempelvis en sketch, där två politiker försökte sälja Akropolis till en munk. Sketchen parodierar en verklig korruptionsskandal i landet.⁹² *Der Spiegel* använder i artikeln ”Greek corruption booming, says Transparency International” upprepade gånger orden ”höja” och ”stiga” för att påvisa att korruptionen i Grekland stigit avsevärt.⁹³ Anspelningar som dessa framställer greken som oärlig och genom att exempelvis beskriva den satiriska pjäsen som inte alltför långt från verkligheten, driver författaren med grekerna. I en konflikt mellan grupper tydliggörs kategoriseringar, där normer och förväntningar styr hur man ser på motparten. Tysklands förväntningar på Grekland är låga och tillförlitligheten svag. När misstro råder mellan parterna tenderar det att stärka den egna grupptillhörigheten ytterligare, såsom i ovanstående fall där man applicerar negativa attribut på motparten genom metaforer och ordval.

⁸⁹ ”Angry Greeks ’carrying the can’ for the politicians”, i *BBC News* (20100505), Forbes, Kate

⁹⁰ ”Is it already too late to save Greece?”, i *Der Spiegel* (20100511), Batzoglou, Ferry - Ertel, Manfred - Fleischhauer, Jan - Reuter, Wolfgang

⁹¹ *Ibid.*

⁹² ”No tax please, we’re Greek”, i *Der Spiegel* (20100211)

⁹³ ”Greek corruption booming, says Transparency International”, i *Der Spiegel* (20100203)

Ansvarstagande är en annan central del i artikelförfattarnas konstateranden. I en artikel tydliggörs detta genom att greker framställs som ansvarslösa, och med bristande ärlighet.⁹⁴ Artikeln ”Many Greeks blame foreigners for their crisis” diskuterar grekernas brist på ansvarstagande särskilt tydligt. Genom att nämna EU:s och IMF:s närvaro i landet, samt dess övervakande roll av den grekiska regeringen förstärks synen på greken som mindre kapabel till att lösa krisen och den ”utbredda” korruptionen.⁹⁵ Omyndigförklarande och att diskreditera ansvarstagande är en attributapplicering. Denna stereotypisering av utomstående grupp ämnar inte bara att påvisa den andra gruppens oförmåga, utan stärker även självkänslan av inomgruppen genom att påpeka att grekerna får hjälp av de icke-grekiska institutionerna IMF och EU. Detta särskiljande förstärks när olika former av ”ifrånskylldande” tydliggörs. I en artikel från *Der Spiegel* beskrivs till exempel hur Tysklands tillrättavisanden av Grekland lett till ”a war of words” mellan länderna.⁹⁶ Presenterandet av reaktionen från det grekiska folket är ett sätt att rättfärdiga den egna gruppen och dess handlingar. Genom att beskriva hur grekerna till synes sätter en etikett på resterande Europa som orsak till det egna landets kris, förstärks samtidigt kategoriseringen av grekerna som ”enhetliga” och ovilliga till förändring. Att särskilja och homogenisera utomstående gruppen förenklar verkligheten och det blir lättare att få en uppfattning om vilka koncept som medföljer kategoriseringen ”greker”. Denna förenkling gör det även enklare att tillskriva fler negativa attribut, såsom genom haloeffekten.

Ansvarsbetoning är en viktig del i artiklarna, men det förekommer även en rättighetsaspekt. Den svarta ekonomin, med undanhållande av inkomst och mutor i samhällssystemet, beskrivs som en självklarhet och en rättighet för gemene grek.⁹⁷ Det handlar om traditioner, djupt rotade i den grekiska kulturen.⁹⁸ Denna ”självklarhet” framställs emellertid som ett av de stora problemen i Grekland. Rapporteringen återger en bild av grekens bristande ansvar att hjälpa det egna landet på fötter. Förväntningarna som finns på Grekland baseras återigen på en tvångsapplicering av attribut, där man placerar grekerna i en kategori med specifika egenskaper. Genom att framställa det som en absurdhet att grekerna vill ha ”rättigheter” insinueras en form av presumtiv ansvarsförnekelse. Har man förväntningar på greker som ansvarslösa, kommer denna egenskap upplevas större hos gruppen. Reportrarna kan således omedvetet leta efter tecken som styrker deras förväntningar på hur en grek ska vara. Nyhetsförmedlarna ställer på så vis indirekt frågan till sina läsare om Grekland och greker är kapabla till att bekämpa korruption och kan anspela på omedvetna förväntningar.

Slutligen ämnar många handlingar att beskriva något som vi vill kalla ”det ständiga hotet”. Denna moraliserande aspekt illustreras exempelvis genom uttalanden som ”whether the country can turn itself around or whether it has

⁹⁴ ”Greek corruption booming, says Transparency International”, i *Der Spiegel* (20100203)

⁹⁵ ”Many Greeks blame foreigners for their crisis”, i *Der Spiegel* (20100512), Ertel, Manfred

⁹⁶ ”Greek corruption booming, says Transparency International”, i *Der Spiegel* (20100203)

⁹⁷ ”No tax please, we’re Greek”, i *Der Spiegel* (20100211)

⁹⁸ ”The dark side of Greece’s economic ills”, i *BBC News* (20100120), Moss, Paul

already fallen into the abyss”⁹⁹ eller ”if Greece falls, other shaky economies like Portugal, Spain and Italy could be next”¹⁰⁰. Detta ”ständiga hot” skapar en självuppfyllande profetia genom att ålägga ett ansvar som, oavsett framgång, ändå dömer landet som skyldigt till uppkommen situation. Även en tendens till legitimering av övertygelser framgår. Genom att till synes försätta sig i denna situation framställs landet som oansvarigt. Detta ”hot” blir således en form sensmoral som ämnar påvisa vad landet kan ställa till med om det inte åtgärdar sina korruptionsproblem.

⁹⁹ ”Many Greeks blame foreigners for their crisis”, i *Der Spiegel* (20100512), Ertel, Manfred

¹⁰⁰ ”Is it already too late to save Greece?”, i *Der Spiegel* (20100511), Batzoglou, Ferry - Ertel, Manfred - Fleischhauer, Jan - Reuter, Wolfgang

6 Slutsatser

I detta kapitel presenteras våra slutsatser. Låt oss återigen påminnas om uppsatsens syfte, som är att undersöka hur två väletablerade europeiska nyhetsförmedlare framställer Greklands korruption och korruptionsbekämpning under Greklandskrisen våren 2010. Frågeställningarna är följande: Hur porträtterades Greklands problem med korruption i två europeiska nyhetsförmedlare under vald tidsperiod? Hur kan framställningen förklaras med hjälp av teorier om stereotyper, social identitet och social kategorisering?

6.1 Hur porträtterades Greklands problem med korruption i två europeiska nyhetsförmedlare under vald tidsperiod?

En rad genomgående teman framgår tydligt i nyhetsrapporteringen av Grekland i valda nyhetsbyråer. Ett centralt tema är konflikten mellan folket och staten. Det underliggande bränslet till denna konflikt är olika former av orättvisa, orsakad av korruption. Det grekiska folket beskrivs som protesterande och kämpades mot statens åtgärder. Staten å sin sida beskrivs som agerande och åtgärdande i någon form, ständigt motarbetad av folket. Korruptionen måste åtgärdas, ett accepterat faktum från båda parter, men den ständiga poängteringen av hinder och bortförklaringar gör att agerandena framställs som tandlösa.

Diskreditering av parterna är ett annat genomgående tema. Detta görs dels genom olika former av satirisering, och dels genom negationer ämnat att motverka åtgärdande handlingars legitimitet. Satiriseringen tar sin form genom att förstora detaljer eller opassande korrupta händelser när aktören kommer till tals. Diskreditering av välmenande handlingar mot korruption och aktörer sker även genom att poängtera tidigare misslyckanden eller inblandning i korruption (såsom nepotism). Upprepningar av diverse välplacerade ord, såsom ”stigit kraftigt”, eller ”höjs” och metaforer i samband med korruption utgör en annan form av negationer. Följden blir en form av neutraliserande effekt på uppfattningen av de handlingar som ämnar bekämpa korruption. Aktörernas intentioner upplevs som lönlösa, eller oförmögna att åtgärda sin situation.

Ett tredje återkommande tema berör ansvar och rättvisa. Båda parterna får flitigt delge sin syn på orättvisa gällande korruption och korruptionsbekämpning. I samband med detta betonas även ansvar i artiklarna, och då även ansvarsflykt. Det grekiska folket framförs som motsträviga och stundtals oförstående varför

utslaget av korruptionsbekämpningen sker på det sätt som det gör. Staten framställs istället som oförmöget att ta ansvar, genom diverse diskreditering.

Slutligen återfinns även något som vi vill kalla för ”det ständiga hotet”. Denna tematik berör framförandet av de konsekvenser som sker om Grekland inte bättrar sig. Hotet manifesterar sig i diverse former, men har alltid samma syfte, att påvisa situationens allvar för läsaren. En form av stigmatisering sker, där landet och dess befolkning får bära skulden för eventuella problem som landets korruption och det ekonomiska läget kan åsamka.

Sammanfattningsvis kan porträtteringen av Greklands problem med korruption i valda nyhetsförmedlare beskrivas som vinklad. Tendensen bär åt en mer negativ porträttering där aktörerna och deras handlingar mot korruption på ett eller annat sätt presenteras i dålig dager. De intentioner som aktörerna har gentemot korruption diskrediteras eller satiriseras, där *Der Spiegel* i sina artiklar oftare använder sig av starkare vokabulär än *BBC News*. Den underliggande konflikten får bränsle genom aktörernas olika syn på korruption, och hur den bör bekämpas.

6.2 Hur kan framställningen förklaras med hjälp av teorier om stereotyper, social identitet och social kategorisering?

Stereotypisering är vanligt förekommande i den nyhetsrapportering som vi undersökt. Vi fann att samtliga stereotypiska drag förekom. För det första framställdes aktörerna genomgående i en likartad och igenkännbar situation. Kampen mellan aktörerna, protester mot ”orättvisa” och ansvarsflykt blir efterhand igenkännbara för läsaren och bidrar dels att kategorisera och homogenisera grekerna som grupp, och dels skapas en överrepresentation som legitimerar övertygelser. Vi fann även att den underliggande faktorn som driver parterna till handling är korruption, vare sig det handlar om bekämpning som anses orättvis, eller diskreditering genom att nämna inblandning i korruption.

För det andra återfinns många tecken på att förväntningar spelar in. Satirisering och skapandet av karikatyrer bidrar till att stereotypisera och kategorisera grekerna som antingen oärliga, eller oförmögna att reda ut landets korruptionsproblem. Poängtering av diverse ”tecken” som styrker stereotypa förväntningar förekom och ämnade att ”bevisa” hur det egentligen ligger till. Detta tyder på ett bekräftelsesökande från reportrarnas sida, och påverkar hur bedömare förhåller sig till sitt granskningsobjekt. Vi fann att en genomgående trend var tvångsapplicering av diverse attribut på grekerna och den grekiska staten. Det kunde handla om nämnanden av tidigare inblandning i korruption, beskriva det som en djupgående del av vardagen eller tydliggörande av detaljer som reportern ansåg relevanta i sammanhanget. Dessa konstanta tydliggöranden indikerar på en haloeffekt vid porträtteringen av greklands problem med

korruption. Aktörerna blir konsekvent beskrivna med negativa attribut, något som även fungerar som en form av legitimering av övertygelser.

För det tredje förekom ett fåtal exempel på självuppfyllande funktioner. Att inneha förväntningar om att grekerna exempelvis konstant protesterar, leder naturligt till att pågående protester bekräftar tidigare förväntningar. Slutsatser som dras ur detta blir allt annat än objektiva, och fungerar mest som en självuppfyllande profetia. Vi fann emellertid inga tecken på att grekerna själva anammade något attribut som tidigare inte funnits.

Fortsättningsvis menar vi att kategoriseringen av grekerna och deras korruptionsproblem fungerar som en stärkare av den egna självkänslan. Ofta beskrivs utomstående hjälp till grekerna som en nödvändighet, såsom IMF eller Europeiska Unionens inblandning. Den egna inhemska befolkningen framställs istället som antingen oförstående eller ansvarslösa, gärna med hjälp av insinuerande formuleringar eller metaforer. Vidare innebär en social kategorisering även en homogenisering av grekerna som grupp. Denna homogenisering leder till en verklighetsförenkling och gör det enklare att applicera förväntade attribut, således att stereotypisera, gruppen. Detta utlöser en rad andra fenomen, såsom haloeffekter, där negativa attribut konsekvent tenderar att appliceras.

Sammantaget konstaterar vi att korruption utgör en central roll i den stereotypisering och kategorisering som vi funnit i framställandet av grekerna. Korruption används som ett verktyg av reportrarna för att legitimera övertygelser, stereotyper och förväntningar. Det förefaller ironiskt att handlingar och intentioner som ämnar bekämpa korruptionen i landet, diskrediterades genom att exempelvis återge aktörernas tidigare inblandning i korruption. Sammanfattningsvis utgör korruption en central roll i skapandet av en syndabock, som dessvärre Grekland får axla genom porträtteringen av grekerna i europeisk nyhetsmedia som korrupta och oförmögna att hantera korruptionen i landet.

7 Källförteckning

7.1 Litteratur

Bergström, Göran – Boréus, Kristina (red.). (2005). *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Braisby, Nick – Gellatly, Angus. (2005). *Cognitive Psychology*. Oxford: Oxford University Press.

Brown, Rupert. (2000). *Group processes: Dynamics within and between groups*. Andra upplagan. Oxford: Blackwell Publishers Ltd.

Eriksson, Mats (1997). *Ungdomars berättande: En studie i struktur och interaktion*. Doktorsavhandling. Uppsala universitet. Institutionen för nordiska språk. Uppsala: Textgruppen i Uppsala AB

Esaiasson, Peter – Giljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Wängnerud, Lena. (2007). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Tredje upplagan. Stockholm: Norstedts Juridik AB.

European Commission, (2009). "Economic crises in Europe: Causes, consequences and responses", *European Economy*, 7.

Tillgänglig:

<http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication15887_en.pdf>,

Hämtad 2010-12-08

Hinton, Perry.(2003). *Stereotyper, kognition och kultur*. Lund: Studentlitteratur.

Idar Magne, Holme – Solvang, Bernt Kroon. (1997). *Forskningsmetodik: Om kvantitativa och kvalitativa metoder*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Jenkins, Richard. (2008). *Social identity: Key ideas*. Tredje upplagan. London/New York. Routledge.

Reicher, Stephen – Hopkins, Nick – Condor, Susan. (1997). "Stereotype construction as a strategy of influence", s.94-118 i Spears, Russel – Oakes, penelope – Ellemers, Naomi – Haslam, Alexander (red.). (1997). *The social psychology of stereotyping and group life*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd.

Spears, Russell – Oakes, Penelope – Ellemers, Naomi – Haslam, Alexander (red.). (1997). *The social psychology of stereotyping and group life*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd.

Spears, Russell – Wenneker, Clemens – Wigboldus, Daniel. (2005). "Biased Language use in Stereotype Maintenance: The Role of Encoding and Goals", (s504-516) i *Journal of Personality and Social Psychology*. Vol. 89, No. 4.

Yzerbyt, Vincent – Rocher, Steve – Schadron, Georges. (1997). "Stereotypes as explanations: A subjective essentialistic view of group perception", s.20-50 i Spears, Russel – Oakes, penelope – Ellemers, Naomi – Haslam, Alexander (red.). (1997). *The social psychology of stereotyping and group life*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd.

7.2 Tidningsartiklar

Batzoglou, Ferry; Ertel, Manfred; Fleischhauer, Jan; Reuter, Wolfgang, 2010. "Is it already too late to save Greece?".

Tillgänglig:

<<http://www.spiegel.de/international/europe/0,1518,694263,00.html>>, Hämtad 2010-12-18

Ertel, Manfred, 2010. "Many Greek blame foreigners for their crisis".

Tillgänglig:

<<http://www.spiegel.de/international/europe/0,1518,694538,00.html>>, Hämtad 2010-12-18

"Eurozone approves massive Greece bail-out", *BBC News*, 2010.

Tillgänglig:

<<http://news.bbc.co.uk/2/hi/8656649.stm>>, Hämtad 2010-12-09

Forbes, Kate, 2010. "Angry Greeks 'carrying the can' for politicians".

Tillgänglig:

<<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/8661786.stm>>, Hämtad 2010-12-18

"Greece admits fudging euro entry", *BBC News*, 2004.

Tillgänglig:

<<http://news.bbc.co.uk/2/hi/business/4012869.stm>>, Hämtad 2010-12-16

”Greek corruption booming, says Transparency International”, *Der Spiegel*, 2010.
Tillgänglig:

<<http://www.spiegel.de/international/europe/0,1518,681184,00.html>>, Hämtad 2010-12-12

Moss, Paul, 2010. ”The dark side of Greece’s economic ills”.

Tillgänglig:

<<http://news.bbc.co.uk/2/hi/8469519.stm>>, Hämtad 2010-12-18

”No tax please, we’re Greek”, *Der Spiegel*, 2010.

Tillgänglig:

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/programmes/from_our_own_correspondent/8509244.stm>, Hämtad 2010-12-18

Petrakis, Maria, 2009. ”Greek deficit will be double EU limit, Minister says”.

Tillgänglig:

<<http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=newsarchive&sid=aO7UgpYK91sU>>, Hämtad 2010-12-22

Reuter, Wolfgang, 2009. ”Should the EU save Athens from bankruptcy?”.

Tillgänglig:

<<http://www.spiegel.de/international/europe/0,1518,666886,00.html>>, Hämtad 2010-12-08

Smith, Helena, 2005. ”Greek smokers to pay for olympics”.

Tillgänglig:

<<http://www.guardian.co.uk/business/2005/mar/30/theeuro.europeanunion>>, Hämtad 2010-12-22

Smith, Helena, 2009. ”Greek socialist claim victory in election”.

Tillgänglig:

<<http://www.guardian.co.uk/world/2009/oct/04/greece-election-pasok-party>>, Hämtad 2010-12-22

Smith, Helena, 2010. ”Greece struggles on after weak response to bond sale”.

Tillgänglig:

<<http://www.guardian.co.uk/world/2010/mar/29/greece-bond-sale-weak-response>>, Hämtad 2010-12-22

Smith, Helena, 2010. ”Greece unveils radical austerity package”.

Tillgänglig:

<<http://www.guardian.co.uk/business/2010/mar/03/greece-austerity-measures>>, Hämtad 2010-12-22

Smith, Helena, 2006. "How the olympic spurred Greece to break its economic records".

Tillgänglig:

<<http://www.guardian.co.uk/business/2006/jul/16/theobserver.observerbusiness1>>, Hämtad 2010-12-22

Smith, Helena, 2009. "Papandreu unveils radical reforms to salvage Greece public finances".

Tillgänglig:

<<http://www.guardian.co.uk/world/2009/dec/14/greece-unveils-reforms-to-public-finances>>, Hämtad 2010-12-22

Smith, Helena, 2009. "The new Iceland? Greek fights to rein in debt".

Tillgänglig:

<<http://www.guardian.co.uk/business/2009/nov/30/greece-iceland-debt>>, Hämtad 2010-12-22

Skrekas, Nick, 2010. "Greece begins epic corruption clean-up".

Tillgänglig:

<<http://blogs.wsj.com/source/2010/05/26/greece-begins-epic-corruption-clean-up/>>, Hämtad 2010-12-09

Pop, Valentina, 2010. "Greek corruption worth 800 million euro a year".

Tillgänglig:

<<http://euobserver.com/?aid=30398>>. Hämtad 2010-12-08

"Timeline: Greece's debt crises", Reuters, 2010.

Tillgänglig:

<<http://www.reuters.com/article/idUSTRE6412E820100502>>, Hämtad 2010-12-22

"The myth of the periphery", The Economist, 2010.

Tillgänglig:

<<http://www.economist.com/node/15769602>>, Hämtad 2010-12-08

Traynor, Ian, 2010. "Angela Merkel dashes Greek hopes of rescue bid".

Tillgänglig:

<<http://www.guardian.co.uk/theguardian/2010/feb/11/germany-greece-merkel-bailout-euro>>, Hämtad 2010-12-08

Traynor, Ian, 2010. "EU debt crises: Greece granted 110 billion euro aid to avert meltdown".

Tillgänglig:

<<http://www.guardian.co.uk/world/2010/may/02/eu-debt-crisis-greece-aid-meltdown>>, Hämtad 2010-12-22

Willis, Andrew, 2010. "EU report slams Greece over false statistics".

Tillgänglig:

<<http://euobserver.com/9/29258>>, Hämtad 2010-12-22

Wray, Richard, 2010. "EU ministers agree Greek bailout terms".

Tillgänglig:

<<http://www.guardian.co.uk/world/2010/apr/11/eu-greece-bailout-terms>>,

Hämtad 2010-12-08

Wroughton, Lesley, 2010. "IMF improves 30 billion euro loan for Greece".

Tillgänglig:

<<http://www.reuters.com/article/idUSTRE64825Z20100509>>, Hämtad 2010-12-

22

7.3 Internetkällor

BBC. "What is the BBC?" Tillgänglig:

<<http://www.bbc.co.uk/aboutthebbc/purpose/what.shtml>> Hämtad 2010-12-16

BBC. "How the BBC is run". Tillgänglig:

<<http://www.bbc.co.uk/aboutthebbc/running/>>, Hämtad 2010-12-16

Nationalencyklopedin. "Der Spiegel". Tillgänglig:

<<http://www.ne.se/der-spiegel/1184108>>. Hämtad 2010-12-16

Tidningsfakta. "Der Spiegel". Tillgänglig:

<<http://www.tidningsfakta.se/tidning/d/der-spiegel/>>, Hämtad 2010-12-16

Transparency International Sverige. Tillgänglig:

<<http://www.transparency-se.org/>>, Hämtad 2010-12-12

Transparency International Sverige. "Vad är korruption?". Tillgänglig:

<<http://www.transparency-se.org/Omkorruption.htm>>, Hämtad 2010-12-09